

3. Německý jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk
Vyučovací předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět se vyučuje na nižším stupni gymnázia v tercii a kvartě. Jedná se o jazykovou výuku dalšího světového jazyka bez návaznosti na předchozí znalosti.

Časová dotace je v obou ročnících 3hodiny týdně. Tyto hodiny jsou použity z disponibilní časové dotace vázané.

Cílem výuky je vytvořit u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa a naučit je užívat jazyk k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Formy realizace vzdělávacího obsahu: výuka probíhá ve skupinách, které mohou být vytvořeny z žáků více tříd jednoho ročníku, většinou v klasických třídách nebo jazykových posluchárnách, ale i v počítačových učebnách. Tento vyučovací předmět je možné realizovat i v terénu mimo školu. Výuka může probíhat i v rámci jazykových kurzů na půdě školy, ale i na kurzech do německy mluvících zemí, které škola může spoluorganizovat s různými vzdělávacími institucemi.

Pro dosažení co nejlepších komunikativních schopností se žáci mohou zapojit do soutěží v NK. Během studia jazyka mohou být organizovány poznávací zájezdy do německy mluvících zemí a výměnné pobyty s družebními školami, nyní s Gymnáziem Berty von Suttner v Berlíně.

Při výuce je kladen důraz na komunikativní funkci jazyka, ale i na výuku gramatiky, protože ta je neodmyslitelnou částí korektního vyjadřování v cizím jazyce. Žák má být schopen velmi jednoduché komunikace s rodilým mluvčím v běžných denních situacích, pokud ten mluví pomalu a jasně. Žák by se měl umět představit a jednoduše a pohotově reagovat na otázky k jednoduchým a běžným tématům, jako např. o rodině, místě, kde žije, o škole atd. Měl by porozumět jednoduchému psanému a mluvenému textu a ústně či písemně na něj reagovat. Výuka seznamuje žáky v hrubých rysech i s reáliemi německy mluvících zemí a se společenským a kulturním děním současnosti. To vede žáky k pochopení jiných kultur a prohlubuje v nich toleranci k jiným národům.

V Další cizím jazyce se dosáhne v tercii a kvartě A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

U žáků jsou rozvíjeny hlavně následující kompetence:

a) Kompetence k učení

- žák vybírá vhodnou metodu pro efektivní učení (např. slovní zásoby)
- žák začleňuje dílčí učivo do širších souvislostí
- žáka rozlišuje podstatné od méně podstatného
- žáka posoudí vlastní pokrok a samostatně hodnotí výsledky své práce

b) Kompetence komunikativní

- žák rozumí pokynům, které jsou mu pomalu a s pečlivou výslovností sdělovány
- žák chápe jádro konverzace, která je zřetelná a pečlivě vyslovovaná
- žák se jednoduchým způsobem domluví, klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá
- žák jednoduše popíše sám sebe, co dělá, kde žije
- žák rozumí jednoduchým textům, vyhledá v nich známá slova a základní fráze
- žák se řídí krátkými jednoduše napsanými orientačními pokyny
- žák napíše krátký text na pohlednici
- žák vyplní krátký dotazník (např. při registraci v hotelu)
- žák vystupuje před kolektivem
- žák prezentuje svůj názor v cizím jazyce

c) Kompetence sociální a personální

- žák požádá v cizím jazyce o různé věci a poskytne je ostatním
- žák spolupracuje v menší skupině, podílí se svou měrou na společném výsledku např. při projektu

d) Kompetence občanské

- žák řeší jednoduché problémy
- žák si rozšiřuje svůj kulturní přehled
- žák trpělivě vyslechne jiný názor
- žák respektuje mentalitu a zvyky německy mluvících lidí

e) Kompetence pracovní

- žák používá při četbě slovník (knižní nebo elektronický)
- žák se spolupodílí na jednoduchých projektech v německém jazyce, spolupracuje v týmu
- žák pracuje s internetovými stránkami v německém jazyce

f) Kompetence k řešení problémů

- žák samostatně nebo ve skupině řeší zadaný problém
- žák vyhledá vhodné informace k řešení problému
- žák efektivně řeší problémy

K rozvíjení těchto kompetencí jsou používány následující strategie:

ad a)

- učitel nabízí žákovi různé metody pro efektivní učení např. slovní zásoby
- učitel vytváří pro žáka motivační prostředí
- učitel začleňuje dílčí učivo do širších souvislostí
- učitel zdůrazňuje podstatné učivo
- učitel vybízí žáka k samohodnocení své práce

ad b)

- učitel používá krátké a jednoduché pokyny
- učitel pracuje s poslechovými a audiovizuálními materiály a obrázky
- učitel vytváří modelové situace, ve kterých žáci musí spolu komunikovat v německém jazyce (vzájemné otázky a odpovědi, jednoduché rozhovory)
- učitel poskytuje žákům jednoduché texty s převahou známých slov
- učitel zadává žákovi napsat krátký text či sdělení či vyplnit dotazník
- učitel vede žáka k vystupování před kolektivem a prezentaci svého názoru v cizím jazyce

ad c)

- učitel vytváří metodami a formami práce prostor pro týmovou práci v rámci projektů v daném jazyce (každý se podílí svou měrou na společném výsledku)
- učitel nutí žáky, aby spolu při práci komunikovali v cizím jazyce

ad d)

- učitel vede žáka k řešení jednoduchých problémů
- učitel přibližuje mentalitu a zvyky německy mluvících lidí
- učitel rozšiřuje kulturní přehled žáka
- učitel vytváří prostor pro diskusi, ve které každý svobodně vyjádří svůj názor

ad e)

- učitel poskytuje žákům při četbě slovník (knižní nebo elektronický) a pomáhá jim při práci s ním
- učitel nechává žáky pracovat s internetovými stránkami v německém jazyce

- učitel zapojuje žáky do jednoduchých projektů v německém jazyce
- učitel vede k týmové spolupráci, nechává žáky zpracovávat problémy ve dvojici či menších skupinkách

ad f)

- učitel předkládá žákům vhodné problémy a nechá je řešit samostatně nebo ve skupině
- učitel předkládá vhodné materiály a zdroje, ze kterých žáci mohou čerpat při práci

3. Zařazená průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj
- Výchova k myšlení v evropských souvislostech – Evropa a svět nás zajímají. Objevujeme Evropu a svět.
- Multikulturní výchova. Kulturní diference. Lidské vztahy. Multikulturalita.

Průřezové téma	Tematický celek	Ročník
Osobnostní a sociální výchova	Základní komunikace - pozdrav - seznámení - představení sebe a druhé osoby komunikace v běžných každodenních situacích	Tercie
	nakupování v supermarketu telefonický rozhovor oslava narozenin povolání životopis	Kvarta
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	komunikace v běžných každodenních situacích	Tercie
		Kvarta
Multikulturní výchova	domluva dovolené	Kvarta

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk – německý jazyk – vzdělávací obsah učiva:

Obsah učiva:

Tercie

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby a přesahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - zopakuje slyšená vlastní jména a jednoduchá slova - přečte správně napsaná vlastní jména a jednoduchá slova - vyhláskuje své jméno či jiné vlastní jméno 	<p>Výslovnost a psaní německých slov, německá abeceda</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost německých hlásek - německá abeceda 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví a odpoví na pozdrav - zeptá se partnera na jméno, a odkud pochází - se představí a představí druhou osobu - vyjádří, jakými jazyky mluví a jak - vytvoří s partnerem jednoduchý rozhovor (pozdrav, představení sebe a druhé osoby, sdělení odkud pochází, co dělá, jak se mu vede) 	<p>Základní komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - seznámení - představení sebe a druhé osoby 	<p>Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Multikulturalita</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - představí sebe a členy své rodiny (jméno, věk, povolání, koníčky) - vytvoří jednoduché otázky týkající se partnera a členů jeho rodiny - odpovídá na jednoduché otázky týkající se partnera a členů jeho rodiny - se domluví s partnerem na dárku pro kamaráda - vytvoří jednoduché otázky na prodavače - vytvoří s partnerem jednoduchý rozhovor při nakupování - vyjádří, co jí v průběhu celého dne - vytvoří jednoduché otázky k tématu jídlo a odpoví na ně - sestaví jednoduchý jídelní lístek v restauraci - pracuje s jídelním lístkem - sestaví rozhovor mezi číšníkem a hostem v restauraci - pojmenuje jednotlivé pokoje a jednotlivé kusy nábytku - popíše vlastní dům či byt - popíše svůj pokoj - vytvoří jednoduché otázky k tématu bydlení a odpovídá na ně - zakreslí náčrtek bytu podle slyšeného popisu 	<p>Tématické okruhy, komunikace v běžných každodenních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje rodina - obstarání dárku - nakupování, cena - doba jídla, jídelní zvyklosti - názvy pokrmů - v restauraci - jídelní lístek - popis bytu - popis pokoje - nábytek 	

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplní do věty podstatná jména v příslušných pádech - používá jednoduché fráze s podstatným jménem bez členu - pozná ve slovníku slabé podstatné jméno - použije správně slabé podstatné jméno ve větě - ze slovníkového tvaru podstatného jména vytvoří množné číslo - použije podstatné jméno v jednotném i množném čísle ve větě 	<p>Základní gramatické struktury – podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý, neurčitý a nulový - skloňování podstatných jmen se členem - vynechání členu - slabé skloňování podstatných jmen - množné číslo podstatných jmen 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří jednoduše vlastnosti lidí a věcí (pomocí přídavného jména v přísudku) - nahradí podstatné jméno zájmenem - používá ve větě příslušná přivlastňovací zájmena 	<p>Základní gramatické struktury – přídavná jména, zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavné jméno v přísudku - skloňování osobních zájmen - přivlastňovací zájmena 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá předložky se 3. a předložky se 4. pádem - používá předložky se 3. a 4. pádem podle otázek kde / kam - zapíše slyšené číslovky - přečte napsané číslovky - přečte časový údaj na ručičkových nebo digitálních hodinách - přepíše slyšený časový údaj do digitální podoby 	<p>Základní gramatické struktury – předložky, určování času</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložky se 3. pádem - předložky se 4. pádem - předložky se 3. a 4. pádem - základní číslovky - určování času 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá ve větách slovesa včetně sloves se změnou kmene - přikáže činnost partnerovi a reaguje na příkaz partnera - používá ve větě vazbu es gibt - vyjadřuje přání 	<p>Základní gramatické struktury – sloveso</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování sloves v přítomném čase - slovesa se změnou kmene - rozkaz sloves - vazba es gibt - sloveso ich möchte 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchou otázku - odpoví na jednoduchou otázku - vytvoří otázky s tázacími zájmeny v různých pádech a odpoví na ně - vyjadřuje souhlas i nesouhlas 	<p>Základní gramatické struktury – typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> - oznamovací věta a otázka nepřímý pořádek ve větě - skloňování tázacích zájmen - zápor 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty, které obsahují známou 	<p>Práce s textem, jednoduché sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtený text - slyšený text 	

<p>slovní zásobu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v jednoduchém textu správnou informaci a odpoví na otázku - sestaví jednoduché písemné sdělení - napíše jednoduchý text na pohlednici (pozdrav z výletu, blahopřání) - vyplní údaje do formulářů - reprodukuje čtený a slyšený text 	<ul style="list-style-type: none"> - psaní pohlednice 	
<p>Obsah učiva: Kvarta</p>		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popírá vlastnosti osob a věcí, hledá slova opačného významu 	<p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - předpona un- 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domluví (telefonicky) s partnerem oslavu narozenin - napíše pozvánku na oslavu - domluví telefonicky s partnerem schůzku - vytvoří otázky k tématu společného nakupování v supermarketu a reaguje na ně - popíše svůj denní program - sestaví s partnerem rozhovor, ve kterém se domlouvají na vhodný den na schůzku - sestaví svůj rozvrh hodin a odpovídá na otázky týkající se tohoto rozvrhu - tvoří otázky k tématu plánování dovolené (místo, doba, na jak dlouho, kde bydlení) a reaguje na podobné otázky - vytvoří a partnerem rozhovor, ve kterém se domluví na společné dovolené - nazývá běžná povolání - napíše vlastní životopis 	<p>Tématické okruhy, komunikace v běžných každodenních situacích, jednoduchá sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakupování v supermarketu (potravin) - domluva - telefonický rozhovor - oslava narozenin - denní program - týdenní program - rozvrh hodin - domluva dovolené - povolání - životopis 	<p>Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova – Lidské vztahy, Multikulturalita</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sepíše seznam věcí k nákupu (včetně množství) - srovnává vlastnosti věcí a osob - srovná sebe a ostatní partnery ve skupině - použije ve větě zájmena dieser, jeder, alle - používá ve větách zájmena někdo a nikdo a tvoří záporné věty s výrazy nic a nikdy 	<p>Základní gramatické struktury – skloňování, stupňování</p> <ul style="list-style-type: none"> - míry, hmotnosti, množství - stupňování příslovcí a přídavných jmen v přísudku - zájmena dieser, jeder, alle - zájmena jemand, niemand, nichts, nie 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informuje o činnostech během dne - rozumí časovým údajům - tvoří otázky s časovými údaji a odpovídá na ně - udává časové údaje - používá ve větách zeměpisné údaje, vyjádří, kde se nachází které město, stát, kam by chtěl jet, kudy musí projíždět - udává zeměpisné údaje 	<p>Základní gramatické struktury - předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - časové údaje - zeměpisné údaje 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá ve větě způsobová slovesa - vyjadřuje žádost, dovednost, libost a nelibost, nutnost, znalost či neznalost, 	<p>Základní gramatické struktury – sloveso</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsobová slovesa - slovesa s předponami 	

<p>zákaz</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá slovesa s předponami a zvrtná slovesa ve větách - informuje o činnostech během dne - vyjadřuje, že někdo zestárnul, uzdravil se, opálil se apod. nebo že se oteplilo, rozednilo apod. - rozumí textům v minulém čase – préteritu a reprodukuje je - tvoří texty v préteritu - spojuje věty do souvětí souřadných - vyjádří domněnku či sdělení - reaguje na kladnou i zápornou otázku 	<ul style="list-style-type: none"> - zvrtná slovesa - sloveso werden, změna stavu - préteritum 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje věty do souvětí souřadných - vyjádří domněnku či sdělení - reaguje na kladnou i zápornou otázku 	<p>Základní gramatické struktury – typy vět</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojky souřadící - bezspojkové věty - odpověď na zápornou otázku 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně - vyhledá v textu se známou slovní zásobou potřebné informace - používá slovník při práci s textem s větším podílem neznámé slovní zásoby - rozumí podstatné informace ze slyšeného textu, který obsahuje známou slovní zásobu - klade otázky vyslychané osobě a odpovídá na ně (provádí ve skupině interview) - reprodukuje slyšené nebo čtené texty 	<p>Práce s texty</p> <ul style="list-style-type: none"> - interview - poslechové texty - čtení textu 	